

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Ἄρ. πρωτ. 1163

Ἐν Βελιγραδίῳ, τῇ 13^ῃ Αὐγούστου 2018

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι
Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ
Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ
κυρίῳ κυρίῳ Βαρθολομαίῳ
εἰς Κωνσταντινούπολιν

Θέμα: ἡ θέσις τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
ὡς πρὸς τὴν μεθοδολογίαν τῆς ὑπερβάσεως
τῶν ἐν Οὐκρανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ σχισμάτων

Παναγιώτατε,

Κατὰ τὴν ἐφετεινὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, λαβοῦσαν χώραν ἀπὸ τῆς
29ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 10ης Μαΐου τοῦ ἐνεστῶτος
ἐνιαυτοῦ, συνεζητήθη συνοδικῶς, μεταξὺ ἄλλων, τὸ
πρόβλημα τῶν σχισμάτων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ
ἤτοι ἐν Οὐκρανίᾳ, ἐν τῇ Πρώτῃ Γιουγκοσλαβικῇ
Δημοκρατίᾳ τῆς Μακεδονίας καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ τὸ
πρόβλημα τῆς ἐν Μαυροβουνίῳ „σέκτας“, ἣς ἡγεῖται
ποιός τις Miraš Dedeić, τέως κληρικὸς τῆς καθ' Ἑμᾶς
Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, καθηρημένος τῇ Ὑμετέρα
ἀποφάσει.

Ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ἐν Συνόδῳ συζητήσεως κατέστη πασίδηλον, ὅτι ἡ αἵρεσις τοῦ ἔθνοφυλετισμοῦ συνιστᾷ μίαν τῶν οὐσιωδῶν κακοδαιμονιῶν τῆς συγχρόνου Ὁρθοδοξίας. Ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ εἶναι λίαν σπουδαῖον, ὅτι ἡ ἐν Κρήτῃ γενομένη Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων θεσπισμάτων αὐτῆς, ἐπεκύρωσε τὴν οἰκουμενικὴν σημασίαν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου (1872) τῆς χαρακτηρισάσης τὸν ἔθνοφυλετισμὸν αἵρεσιν καὶ „ἰὸν ὄφρα” καταλύοντα τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Τοῦτο συνέβη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει διὰ τῆς δημιουργίας τῶν „ἀνακαινιστῶν” (obnovljenci) καὶ τῆς „Ζώσης Ἐκκλησίας” (Živaja Cerkov, živocerkovniki), καθὼς καὶ διὰ τῆς ἀποπείρας, ὅπως ἡ κανονικὴ Ἐκκλησία, μετὰ τοῦ ἁγίου πατριάρχου Τύχωνος ἐπὶ κεφαλῆς, ὑποκατασταθῆ διὰ τῆς „Ἀνανεωμένης Ἐκκλησίας” ἢ τῆς „Ζώσης Ἐκκλησίας”, οὐ μόνον νομιμόφρονος οὔσης ἔναντι τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν, ἀλλ’ ἐπὶ πλέον μετερρυθμισμένης, μᾶλλον δὲ παραμεμορφωμένης, κατὰ τὰ πρότυπα τῶν φιλελευθέρων διαμαρτυρομένων. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ροῦς τοῦ Κιέβου ἰδρύθη ταῦτοχρόνως ἡ Οὐκρανία ὡς ἐν ἐκ τῶν ὁμοσπόνδων κρατῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ἀνεκηρύχθη ἰδιαίτερον „οὐκρανικὸν ἔθνος”, τὰ δὲ γλωσσικὰ ἰδιώματα τῶν δυτικῶν περιοχῶν τῆς τότε Ρωσσίας συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν ὁλότητα καὶ τὸ γλωσσικὸν τοῦτο ἀμάλγαμα προσέλαβε τὴν ἐπίσημον θέσιν ἰδιαιτέρας λογίας

ουκρανικῆς γλώσσης. Ἡ Οὐκρανία δὲν ὑπῆρξεν ἐξαίρεσις: κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον „προεβιβάσθη” καὶ ἡ Λευκορρωσία (Belarus) εἰς συστατικὴν τῆς ὁμοσπονδίας μονάδα, πάλιν μετ’ ἰδιαιτέρας „ἐθνικῆς ταυτότητος” καὶ γλώσσης. Ἐτι μάλιστα καὶ τὸ ἄλλοτε „Ρωσικὸν Τουρκεστάν” διεμερίσθη, κατὰ τὰς ραφὰς τῶν φυλῶν, εἰς τὰ Καζαχστάν, Οὐζμπεκιστάν, Τατζικιστάν καὶ ἄλλα „- στάν”. Ἡ οὐκρανικὴ χωριστικὴ νοοτροπία ἔχει ὅμως καὶ πολλῶν βαθυτέρας ἱστορικὰς ρίζας, ὧν ἡ κεφαλαιώδης εἶναι ἡ Οὐνία τοῦ Μπρέστ-Λιτόβσκ τοῦ τέλους τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐξαπλωθεῖσα διὰ τῆς βίας ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χωριστικῆς ταύτης γραμμῆς ἐφύησαν τὰ ἄνθη τοῦ κακοῦ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ οὐκρανικοῦ ναζισμοῦ („banderovci”) καὶ τῆς ἐξολοθρεύσεως τῆς ἐβραϊκῆς κοινότητος (Babji Jar καὶ ἄλλοι τόποι θανάτου).

Σὺν τῇ χωριστικῇ τάσει ἐμφανίζονται τότε ἐπίσης, ἐκ παραλλήλου, ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἐθνοφυλετισμὸς καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ χωριστικὴ κίνησις, ὧν τὸ παθολογικὸν ἀποκορύφωμα ἀποτελεῖ ἡ „Ἐκκλησία τῶν αὐθιερωμένων” (samovjati, αὐτοχειροτονούμενοι), ὑποστηριχθεῖσα ὀλοθύμως ὑπὸ τῶν ναζιστῶν τῆς Οὐκρανίας. Δὲν ἀναφέρομεν ἀσφαλῶς ταῦτα πάντα πρὸς ἐπίδειξιν τῶν ἱστορικῶν γνώσεων ἡμῶν ἢ, ὅπερ χεῖρον, πρὸς τὸ ὑπαινίσασθαι πλημμελεῖς ἱστορικὰς γνώσεις παρά τισιν ἄλλοις, ἀλλὰ πρὸς ὑπεύθυνον ἐπισήμανσιν τοῦ ἱστορικοῦ ὑποβάθρου καὶ τῆς πνευματικῆς

ἀφετηρίας τὸσον τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχισμάτων, ὅσον καὶ τῶν ἀδελφοκτόνων συρράξεων ἐν τῇ συγχρόνῳ Οὐκρανίᾳ. Δηλωτικὴ τυγχάνει ἄλλωστε καὶ αὐτὴ αὕτη ἢ ὀνομασία τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἔθνους, εἶτα δὲ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. *Οὐκρανία* σημαίνει κατ' ἀκρίβειαν παραμεθώριον ἢ ἀκριτικὴν περιοχὴν, μέρος εὐρυτέρου συνόλου, τοῦτέστι μέρος τῆς Ροῦς τοῦ Κιέβου, ἣν πρὸ 1030 ἐτῶν ἐβάπτισεν ὁ ἰσαπόστολος κνέζης Βλαδίμηρος. Οὐκρανίαι προσωνυμοῦντο καὶ ἕτεραι ἀκριτικαὶ περιφέρειαι τῆς Ρωσικῆς Αὐτοκρατορίας.

Παρόμοιόν τι ἔλαβε χώραν καὶ ἐν τῇ Νοτιοσλαβίᾳ. Ἡ κομμουνιστοκρατουμένη Γιουγκοσλαβία ἦτο ὠργανωμένη κατὰ τὸν σοβιετικὸν τύπον καὶ ὑπογραμμόν: τὸ κράτος μετετράπη εἰς ὁμοσπονδίαν, κατετιμήθη εἰς „δημοκρατίας” δηλονότι (ἐν ἔτει 1974 μετεσχηματίσθη μάλιστα εἰς συνομοσπονδίαν, ἐξηρθρώθη δηλαδή εἰς συνυπάρχοντα *κράτη*, τέλος δέ, ἐν ἔτει 1991, διεσχίσθη, ἔξωθέν τε καὶ ἔσωθεν, εἰς „αὐθύπαρκτα” κράτη καὶ κρατίδια. Παραλλήλως ἀνεκηρύσσοντο νεόκοποι ἐθνότητες („Μαυροβούνιοι”, „Μακεδόνες” ἦτοι οἱ ἐκκολαπτόμενοι „Βορειομακεδόνες”, „Μουσουλμάνοι”, μετονομασθέντες εἰς „Βοσνιακούς”...) καὶ νεόπλαστοι γλῶσσαι (ἢ „μαυροβουνιτικὴ”, ἢ „μακεδονικὴ”, ἢ „βοσνιακὴ”). Ἡ διαδικασία τῆς περαιτέρω παραγωγῆς „ἐθνῶν” καὶ „γλωσσῶν” διεκόπη ἔνεκα τοῦ διαμεσολαβήσαντος θανάτου τοῦ κράτους. Ὡς ἄλλοτε ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει, συνωδεύθη τὸ γίγνεσθαι τοῦτο ὑπὸ τῆς

δημιουργίας νέων Ἐκκλησιῶν, ἀκριβέστερον εἶπεῖν σχισμάτων, ἐξυπηρετούντων τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα καὶ τὴν ἰδεολογίαν αὐτοῦ.

Τὸ καθεστῶς τοῦ Τίτο ἀνεκήρυξε τοιουτοτρόπως, μεταξὺ ἄλλων, „Μακεδονικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν” τὰς νοτίους ἐκκλησιαστικὰς ἐπαρχίας τὰς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Σερβίας παραχωρηθείσας διὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τοῦ 1922. Πρόκειται περὶ μοναδικῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ Ἐκκλησίας, ἧς ἰδρυτὴς εἶναι καὶ ἐπισήμως κομμουνιστικὸν κόμμα, ὡς διατείνεται καὶ τὸ σχετικὸν διάταγμα, δημοσιευθὲν ἐν τῷ μεταξῦ. Ἐτι πολλῶν χείρων καὶ βαρυτέρα περίπτωσις εἶναι ἢ περίπτωσις τῆς οὕτω καλουμένης Ἐκκλησίας Μαυροβουνίου. Τὸ μὲν σχίσμα τῶν Σκοπίων ἐδημιούργησαν τρεῖς κανονικῶς κεχειροτονημένοι ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, πλὴν ὅμως οὐδὲ τούτους οὐδὲ τοὺς διαδεξαμένους αὐτοὺς δὲν καθήρεσεν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἕως τῆς σήμερον, ἐχομένη τῆς ἀρχῆς τῆς οἰκονομίας, ἀπεκδεχομένη τὴν αὐτῶν μετάνοιαν καὶ μὴ δυσχεραίνουσα τὴν ἐν τῷ μέλλοντι εὐκταίαν ἐπανένταξιν αὐτῶν. Ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς αὐτοὺς ἰδρύθη ἐν Μαυροβουνίῳ οὐδενόσωρος, σχετικῶς ἐκκλησιόμορφος μὴ κυβερνητικὴ ὀργάνωσις, ἡ ἀποκαλοῦσα ἑαυτὴν Μαυροβουνικὴ Ἐκκλησία, ὑπὸ καθηρημένου κληρικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατεγράφη ἐν κοινῷ ἀστυνομικῷ σταθμῷ. Τὸ σκοτεινὸν καὶ τραγικὸν

τούτο πρόσωπον ἐν οὐδεμιᾷ, συνεπῶς, στιγμῇ τῆς συγκεχυμένης αὐτοῦ ζωῆς ἐχρημάτισεν ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος. Τὸν μὲν „κλήρον” αὐτοῦ συνιστῶσι ψευδοκληρικοί, εἴτε καθηρημένοι εἴτε ὑπ’ αὐτοῦ τούτου „κεχειροτονημένοι”, εἰς δὲ τοὺς „πιστοὺς” αὐτοῦ ἀνήκουσι τὰ πολιτικὰ στελέχη καὶ οἱ „συμπαθοῦντες”, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀβάπτιστοι, ἔνιοι καὶ ἄθεοι, ἔτι δὲ καὶ τινες „μουσουλμᾶνοι”, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοιοῦτοι μουσουλμᾶνοι, οἷα καὶ ἡ ὑπ’ αὐτῶν ὑποστηριζομένη „Ἐκκλησία”...

Ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ὑπῆρξε κράτος ὑποδειγματικόν, ἀπετέλεσε δὲ τὸν πνευματικὸν καὶ ζωτικὸν χῶρον πλείστων ἀρχαίων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ προστάτην τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν καὶ πολιτισμῶν, συμπαραλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς Αὐτοκρατορίας εὕρισκομένων. Ἡ χριστιανικὴ ὀρθόδοξος αὕτη Αὐτοκρατορία ἐχαρίσατο τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὴν Νέαν Ρώμην, ὡς καὶ τὸν τῆς Νέας Ρώμης ἐπίσκοπον, οὗ τὸ κῦρος καὶ ἡ ἐπιρροὴ ἐν τῇ Ἐῶα ἐξισώθησαν πρὸς τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ τῆς παλαιφάτου Ρώμης ἐπισκόπου ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ („ἴσα πρεσβεῖα τιμῆς”) καὶ οὗ ἡ Ἐκκλησία

ἀπολαύει καὶ σήμερον τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀξιώματος τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας ἀνὰ μέσον τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πλὴν καὶ μετὰ τὴν πῶσιν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας (1453), ἕως τῆς δολοφονίας τοῦ τσάρου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐν Ρωσσία (1918), διετήρει ἡ „βυζαντινὴ κοινοπολιτεία” τὴν ἰδέαν τοῦ χριστιανικοῦ κράτους καὶ ἐκαλλιέργει τὴν παράδοσιν τῆς „συμφωνίας” Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ ἁγίου βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου μέχρι τῶν χρόνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος τσάρου, Νικολάου τοῦ Ρωμανόφ, τὸ κράτος, ἡ κρατικὴ ἐξουσία καὶ ὁ λαὸς ἐξυπηρέτουν - κατὰ τὸ ἰδεῶδες καὶ ἐξ ὀρισμοῦ, ἐμπράκτως ὅμως κατὰ τὸ ἐνόν - τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ Ἐκκλησίαν. Ἐκτοτε δὲ καὶ εἰς τὸ ἐφεξῆς πειρῶνται τὰ νεοσύστατα ἐκκεκοσμηκευμένα κράτη καὶ ἔθνη πάσῃ δυνάμει, ὅπως χρησιμοποιήσωσι τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἰδεολογίας καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, κατὰ κανόνα μὲν μὴ χριστιανικῶν, συχνάκις δὲ ἀμεσώτατα ἀντευαγγελικῶν ὑπαρχουσῶν.

Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία γενικῶς καὶ ἡ πρωτόθρονος Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία εἰδικῶς εὐρίσκεται σήμερον, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς „κωνσταντινείου ἐποχῆς” ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν νέα τὸ παράπαν θέσει, ἐν ριζικῶς ἠλλιωμένῳ κόσμῳ καὶ μετὰ νέας, ἐξειδιασμένης εὐθύνης. Ἀνοικτῶ τῷ τρόπῳ καὶ εἰλικρινῶς εἰπεῖν, δὲν ἐνδείκνυται, ὅπως ἐπιτρέψῃ αὕτη εἰς ἑαυτὴν τὸ πράττειν

ἐκεῖνα, ἅτινα οὐδὲ κατὰ τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ κλέους καὶ τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἔπραττε, κατὰ τὴν „χρυσὴν ἐποχὴν” τῆς Ρωμαιοσύνης δηλονότι. Ὁμοίως ὅμως δὲν ἐνδείκνυται, ὅπως αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι ἐπιτρέψωσιν εἰς ἑαυτὰς ἀχάριστον ἢ, ἄπαγε, ἀπρεπῆ καὶ ἀναρχοειδῆ τοποθέτησιν ἐναντι τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, προσέτι δὲ καὶ Ἐκκλησίας Μητρὸς διὰ τὰς ἐν αὐταῖς νεωτέρας. Ὁ παρὼν „χρυσὸς κανὼν” ἀφορᾷ ἰδιαίτατα εἰς τὸ θέμα τῆς ἀπονομῆς τοῦ αὐτοκεφάλου εἰς Ἐκκλησίαν τινά. Ὁ μὲν νοσηρὸς ἐθνοφυλετισμὸς καὶ τὸ ἐκκεκοσμηκευμένον κρατοκεντρικὸν φρόνημα τῶν ἡμερῶν ἡμῶν θεμελιούσιν τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς σχέσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς βεβαπτισμένους λαοὺς καὶ πρὸς τὰς, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐν τῷ ἱστορικῷ γίνεσθαι δυνατοῦ, ἐκκεχριστιανισμένας κοινωνίας· πλὴν ὅμως, κατορθοῦσιν ἐν καὶ μόνον - τὸ ἐπαπειλῆσαι τὸν καθολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ἐν ταύτῳ ἄρα καὶ τὴν πηγαίαν ἀποστολὴν αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ ἔθνη.

Τὰ κράτη, ἔθνη καὶ „ἔθνη”, ἐν οἷς ζητεῖται μὲν σήμερον ἢ αὐτοκεφαλία, ἐν τῇ πράξει δὲ δρῶσι τὰ καθεστωτοκίνητα „πολιτικὰ σχίσματα”, τὰ καὶ δικαιολογοῦντα ἀναφανδὸν τὴν ὀλέθριον δραστηριότητα αὐτῶν διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῆς κρατικῆς καὶ ἐθνικῆς σκοπιμότητος, εἶναι δημιουργήματα τῶν κομμουνιστῶν, σήμερον κατὰ τὸ πλεῖστον ἔχοντα ἀθέους ἐπὶ κεφαλῆς, ὡς ἐστὶν ὁ ἀβάπτιστος καὶ ἄθεος κυβερνήτης τοῦ

Μαυροβουνίου ἢ ὁ „παμπεριληπτικὸς πιστὸς” ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Οὐκρανίας, ὁ καὶ ἐν τῇ κανονικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ παρὰ τοῖς σχισματικοῖς καὶ παρὰ τοῖς οὐνίταις ὀρώμενος. Οὗτοι δὲν ζητοῦσιν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν διότι, ὑποτίθεται, εἶναι πιστὰ μέλη αὐτῆς, ἀλλ’ ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως χρηστικῶς, μᾶλλον δὲ καταχρηστικῶς, μεταχειρίζονται αὐτὴν πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς κοσμικῆς καὶ ἀθέου κατ’ οὐσίαν ἰδεολογίας, ἐξουσίας καὶ χαμαιζήλων συμφερόντων αὐτῶν. Πρόκειται, ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει, περὶ κακομεταχειρίσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως.

Εἶναι ἄραγε ἐπιτρεπτὴ ἢ συγκατάθεσις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοιαύτην κακομεταχείρισιν; Προωρισμένη οὕση εἰς τὸ μεταμορφοῦν καὶ σῶζειν τὸν πεπτωκότα κόσμον, ἐπιτρέπεται αὐτῇ τὸ συμμορφοῦσθαι καὶ εὐαρεστεῖν αὐτῷ; Τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπευθύνομεν ἰδίᾳ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχεῖῳ, τῇ Μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, καλουμένη, ἐν τῇ ιδιότητι τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, ὅπως κενωτικῶς καὶ θυσιαστικῶς διακονῇ τῇ ἐνότητι τῆς Ἐκκλησίας. Ὑφ’ οἰασδήποτε συνθήκας, ἐπιδράσεις καὶ πιέσεις, δὲν ἐπιτέτραπται αὐτῇ τὸ προβῆναι εἰς οἰανδήτινα ἐσπευσμένην ἐνέργειαν δυναμένην ἐπενεγκεῖν ζημίαν τῇ πανορθόδοξῳ ἐνότητι, μάλιστα δὲ καὶ παρατεῖναι τὴν ζωὴν τῶν σχισμάτων, ἅτινα, κατὰ τᾶλλα, ἐφίεται, ὅπως θεραπείση καὶ ὑπερκεράση.

Ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ ἰσχύει ὅλως ἰδιαιτέρως προκειμένου περὶ τῶν πλέον τραγικῶν σχισμάτων ἧτοι

περὶ τῶν ἐν Οὐκρανία τοιούτων. Μονομερῆς τις πρᾶξις ἀθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν σχισματικῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπισκόπων, ὅλως ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ ἀρχισχισματικοῦ, τοῦ „πατριάρχου” Κιέβου Φιλαρέτου Ντενισένκο, καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς μετὰ τῶν σχισματικῶν κοινοτήτων λειτουργικῆς καὶ κανονικῆς κοινωνίας, ἄνευ τῆς αὐτῶν μετανοίας καὶ ἐπανόδου εἰς τὴν ἐνότητα μετὰ τῆς ἧς ἀπεσκίρτησαν Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δίχα συναινέσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ χωρὶς τοῦ μετ’ αὐτοῦ συντονισμοῦ, θὰ ἦτο, κατὰ τὴν πεποίθησιν ἡμῶν, λίαν κινδυνώδης - ἢ καὶ καταστροφικὴ, ἐνδεχομένως δὲ καὶ μοιραία - διὰ τὴν ἐνότητα τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας. Τοιαύτη πρᾶξις θὰ ἐσήμαινε σύναμα ἀφιλάδελφον στάσιν πρὸς τὴν μαρτυρικὴν ἐν ταῖς ρωσικαῖς χώραις Ἐκκλησίαν, τοῦτο δ’ οὐδαμῶς ἀναμένομεν παρὰ τῆς μαρτυρικῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ παρέμβασις τοῦ μακαρία τῆ λήξει γενομένου προκατόχου Ὑμῶν, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ζ΄, εἰς τὰ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, πρὸ ἑκατονταετίας σχεδόν, ὡς καὶ ἡ στάσις αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον πατριάρχην Τύχωνα, τὸν ὁμολογητὴν τῆς πίστεως, ἀφ’ ἑνός, καὶ πρὸς τὸ σχῆμα τῶν „ἀνακαινιστῶν” ἀφ’ ἑτέρου, δὲν θὰ ἔδει, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν.

Οὐδὲ παραβλεπτόν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐν Κρήτῃ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος ἐπεκύρωσεν ἐν τῇ ἐκκλησιολογικῇ ἐγκυκλίῳ αὐτῆς τὴν ὑπαρξιν τῶν δεκατεσσάρων

αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τοῖς νῦν κανονικοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Τίθεται τὸ ἐρώτημα: πῶς εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐρήμην νέας Συνόδου; Ἐπειτα, διὰ τῆς ἐν λόγῳ διαπιστώσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Συνόδου ἐπιβεβαιοῦνται οἴκοθεν (implicite), ὅτι ἡ αὐτόνομος Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ ὅτι αὐτόχρομα ἀνήκει αὐτῷ ὀργανικῶς. Ἐν προκειμένῳ οὔτε λόγος γίνεται περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα διὰ τὸ κανονικὸν καθεστῶς τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὅτι ἀρμοδία εἶναι ἡ „Μήτηρ Ἐκκλησία” ἥτοι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως. Ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἱστορίας θεωρουμένη, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἐξ ἴσου Μήτηρ Ἐκκλησία καὶ τοῦ Κιέβου καὶ τῆς Μόσχας, καὶ τοῦ Πεκίου (σὺν Βελιγραδίῳ καὶ Καρλοβικίῳ) καὶ τοῦ Τυρνάβου (Σαρδικῆς, Σρεντέτς, Σόφιας), καὶ ἐτέρων... Ἐὰν λοιπὸν ἔχη αὕτη τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπεμβῆναι ἐν μιᾷ αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ, τότε, κατὰ συνέπειαν, κέκτηται τὸ δικαίωμα τῆς ἐν μιᾷ ἐκάστη αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ ἐπεμβάσεως. Ἡ τιμὴ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μητρότητος δὲν παρέχει, ἐν τοσοῦτῳ, τῇ Ἐκκλησίᾳ Μητρὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀψηφῆσαι ἢ, πολλῶ μᾶλλον, τοῦ ἀμφισβητῆσαι τὰς ἱστορικῶς σχηματισθείσας αὐτοκεφαλίας καὶ δικαιοδοσίας. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δὲν δίδωσι ταῖς Ἐκκλησίαις ἡ καθεστηκυῖα δικαιοδοσιακὴ θέσις (status) τὸ δικαίωμα τοῦ ὑποτιμᾶν καὶ ἀπαξιοῦν τὴν Ἐκκλησίαν

Μητέρα, ἢ τοῦ προσποιεῖσθαι, ὅτι ἐπελάθοντο τίς Ἐκκλησία εἶναι ἢ πνευματικῶς γεννήσασα αὐτάς, ἢ τοῦ „παραγγέλλειν” ἑαυταῖς Μητέρα (δίκην τοῦ σχίσματος τῶν Σκοπίων).

Εὐγλωττον παράδειγμα τῶν οὕτως ἐχόντων εἶναι ἀκριβῶς ἢ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἢ Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία αὐτῆς εἶναι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως. Πρότερον μὲν ἐτέλει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, σήμερον δέ, ἐν ἀποτελέσματι πολλῶν ἱστορικῶν συμβεβηκότων καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1922 χορηγηθέντος Τόμου, ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀχριδῶν τελεῖ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Σερβικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἔπεται τὸ ἐξῆς: περὶ τῆς μελλούσης θέσεως (status) τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν δὲν δύναται, ὅπως ἀποφασίσῃ ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος αὐτοδικαίως, ἐρήμην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀχριδῶν εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ὡς καὶ ἀναγράφεται ἐν τῷ Τόμῳ τοῦ ἔτους 1922. Ἐκτοτε ἀναγνωρίζουσι τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἐν Οὐκρανίᾳ, ἀκριβέστερον δ' εἰπεῖν ἐν τῇ Ρουσίας τοῦ Κιέβου, Ἐκκλησίαν, καθ' ὅτι ἀναμφιβόλως καὶ ἀναντιρρήτως ὑπόκειται αὕτη τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, θέσιν αὐτονόμου Ἐκκλησίας κεκτημένη. Ἡ Ἑμετέρα Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία, Παναγιώτατε, προβάλλει ἀπὸ τινος καιροῦ τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι ἡ Μητρόπολις Κιέβου ἀνήκει

ἐν τῇ πραγματικότητι εἰς αὐτὴν καὶ ὅτι ἀνήκεν εἰς αὐτὴν διηνεκῶς. Διερωτώμεθα, ἐν τούτοις, μετὰ πάσης ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς: πῶς ἐξηγεῖται τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Μόσχα τόσον μακροχρονίως, ἐπὶ τρεῖς ἑκατονταετίας καὶ πλέον, ἐξήσκει - καὶ νῦν ἐξασκεῖ - δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ Κιέβου ἄνευ διαμαρτυρίας ὁποθενδήποτε, τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας συμπαραλαμβανομένης; Ἐπὶ πλέον δέ, αἱ διαθέσιμοι ἱστορικαὶ πηγαὶ δὲν ἐπιβεβαιοῦσι τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ τῆς ἐν τοῖς πράγμασιν ἀναρμοδιότητος τῆς Μόσχας διὰ τὸ Κίεβον. Ἐν τῇ ἱεροκανονικῇ παραδόσει καὶ πράξει τῆς Ἐκκλησίας ὑφίστατο, ἄλλωστε, καὶ τὸ κριτήριον τῆς ἀρχαιότητος, τῶν „παλαιῶν ἐθῶν”, τῶν ὑπὸ πάντων παραδεδεγμένων σχέσεων, ὡς Ὑμεῖς, ἅτε διακεκριμένος κανονολόγος ὑπάρχων, ἐπίστασθε βέλτιον τῆς ἡμῶν μετριότητος.

Ἐντὸς τῶν συμφραζομένων τούτων ὀφείλομεν, ὅπως ἐπισημῆνωμεν, ὅτι, κατόπιν δεκαετιῶν τοῦ θεολογικοῦ μόχθου, συνεφωνήθη πανορθόδοξως καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἀποκτήσεως καὶ ἀνακηρύξεως νέων αὐτοκεφαλιῶν. Τὸ σχετικὸν ὀριστικὸν ἐπίσημον κείμενον ἐδημοσιεύθη ἐν ταῖς σελίσι τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν Σαμπεζὺ Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου *Συνοδικά*. Τὸ μοναδικὸν ἀσυμφώνητον σημεῖον ὑπῆρξεν ὁ τρόπος τοῦ ὑπογράφειν τὸν περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου Τόμον (μετὰ τῆς προσθήκης *ἀποφαίνεται/ συναποφαίνεται* ἢ ἄνευ αὐτῆς). Ἡ ὅλη διαδικασία εἶναι ἄρα ἐναργής: ἡ ἀρμοδία Ἐκκλησία ἀνακινεῖ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς εἰς τινὰς

σφετέρας ἐπαρχίας χορηγήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου, ἢ πρωτοβουλία διοχετεύεται πρὸς τὴν πρωτόθρονον Ἐκκλησίαν, παρ' αὐτῆς ἀνακοινοῦται πάσαις ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις, ἔπονται διαβουλεύσεις καί, ἐν εἴδει ἀποτελέσματος, ἢ ἔχομεν γενικὴν περὶ νέας αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ὁμοφωνίαν ἢ δὲν ὑπάρχει νέα αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία. Αὕτη εἶναι ἡ παγκοίμως ἀποδεκτέα καὶ ἀποδεκτὴ τοποθέτησις τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ οὐχὶ ἡ θέσις ἑνὸς ἐκ τῶν ἱεραρχῶν τῆς καθ' Ἑμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος μόνος, ἐρήμην τῶν ὑπολοίπων, ἄνευ τῶν ἴσων (*sine paribus*), χορηγεῖ ἢ ἀφαιρεῖ αὐτοκεφαλίας, ἐνεργῶν μάλιστα οὕτως χιλίοις τριακοσίοις καὶ πενήκοντα συναπτοῖς ἐνιαυτοῖς(!).

Οὐδόλως γεννᾶται, Παναγιώτατε, ἐν τῷ νοῖ ἡμῶν, οὐδ' ἀκροθιγῶς μάλιστα, ἡ ἐπιθυμία καὶ πρόθεσις, ὅπως θίξωμεν ἢ λυπήσωμεν Ἑμᾶς ποσῶς, ὑποχρεούμεθα ὅμως, ὅπως ὑπομνήσωμεν Ἑμῖν καὶ τὴν ὑπόσχεσιν Ἑμῶν, δεδομένην ἐν Σαμπεζὺ Γενεύης παρουσία τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, - παρουσία, ἐπομένως, καὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, - ὅτι δὲν μέλλετε ἐπεμβῆναι εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας Οὐκρανίας.

Τίθενται, τέλος, καὶ ἕτερά ἄττα ἐρωτήματα, καὶ δὴ ἐρωτήματα κλειδιά. Πῶς ὅλως εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀρχιερωσύνης εἰς ἱερέα, καθηρημένον μὲν ὑπὸ τῆς καθ' Ἑμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, εἶτα δὲ „κεχειροτονημένον” εἰς ἐπίσκοπον ὑπ' ἐστερημένων τῆς

χάριτος σχισματικῶν ἐπισκόπων, ὡσαύτως ἐν τῷ μεταξὺ
 καθαιρεθέντων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἐκκλησιῶν; Ἐν
 προκειμένῳ, ὡς δύνασθε νὰ ἀντιληφθῆτε, ἔχομεν ὑπ' ὄψει
 τὸν Dedeíc, „προκαθήμενον” τῆς παρασυναγωγῆς
 ἢ „σέκτας”, ἣτις, ἐστερημένη τῆς θείας χάριτος,
 ὀνομάζει ἐαυτὴν *Ἐκκλησία Μαυροβουνίου* καί,
 δίκην τῆς ἐν Σκοπίοις πρεσβυτέρας „ἀδελφῆς” αὐτῆς,
 πιστεύει καὶ διασαλπίζει, ὅτι, μετὰ τὴν χορήγησιν
 τοῦ ἀτοκεφάλου εἰς τοὺς Οὐκρανοὺς σχισματικούς,
 μέλλει καὶ αὐτὴ λαβεῖν τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν
 αὐτοκεφαλίαν. Ἔτι ἀσυγκρίτως δυσχερεστέρα τυγχάνει
 ἢ περίπτωσις τοῦ Φιλαρέτου Ντενισένκο, τοῦ αὐτοκλήτου
 πατριάρχου Κιέβου, ὅστις δὲν εἶναι μόνον καθηρημένος,
 ἀλλὰ καὶ ἀφωρισμένος καί, πρὸς τούτοις, ἀναθεματισμένος.
 Οὐδεμία Ἐκκλησία, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς Ὑμετέρας
 Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἠμφεσβήτησε τὰ δεδομένα ταῦτα
 οὐδὲ δύναται, ὅπως πράξῃ τοῦτο. Ἴνα δὲ ἡ ἀκαταστασία
 καὶ τὸ χάος μεγεθυνθῶσιν ἔτι μᾶλλον, ὁ Φιλάρετος
 ἀναγνωρίζει, μόνος ἐν τῷ κόσμῳ, τὸν Dedeíc ὡς
 „μητροπολίτην Μαυροβουνίου”, συλλειτουργεῖ αὐτῷ
 καὶ ἐπεσκέψατο αὐτόν, ἔναγχος δέ, τῇ 28ῃ Ἰουλίου,
 κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ Φιλαρέτου διωργανωθέντας
 ἑορτασμοὺς ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν 1030 ἐνιαυτῶν
 ἀπὸ τῆς βαπτίσεως τῆς Ροῦς τοῦ Κιέβου,
 „συνελειτούργησεν” ἐν Κιέβῳ καὶ ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ
 Dedeíc, ἐπίσης ψευδοκληρικός, „ἀρχιμανδρίτης” Βόρις
 Μπόγιοβιτς. Κατὰ τὸ λαϊκὸν ρητόν, „βρῆκε τὸ σακκὶ τὸ

μπάλωμά του” (σερβικόν), „βρῆκε ὁ τέντζερης τὸ καπάκι του” (ἐλληνικὸν καὶ σερβικόν), „βρῆκε ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ” (ἐν μέσῳ θεολόγων). Πάντων τῶν προανενεχθέντων ὑπ’ ὄψιν λαμβανομένων, ἐπιβάλλεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ Ντενισένκο καὶ ὁ Ντεντέιτς ἀπαραιτήτως ἤθελον ἀποκατασταθῆ ὡς „δέμα”, ἄμφω ὁμοῦ, ὅπερ ἀπὸ νομοκανονικῆς ἀπόψεως θὰ ἦτο τραγελαφικῶς παράλογον. Διὸ πεποίθαμεν, ὅτι Ὑμεῖς προσωπικῶς καὶ ἡ περὶ Ὑμᾶς Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος θέλετε μείνει ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς μακραίωνος κανονικῆς τάξεως.

Ταῦτα πάντα ἐγράψαμεν Ὑμῖν, Παναγιώτατε, in optima fide, ἐν ὀνόματι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐν ὀνόματι ἡμῶν αὐτῶν προσωπικῶς, ἐπειδὴ ἀνησυχοῦμεν βαθύτατα διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὰς δηλώσεις ἐνίων ἐκ τῶν ἀρχιερέων τῆς καθ’ Ὑμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ὅτι ἐπίκειται ἡ ἐγχείρισις τοῦ Ὑμετέρου περὶ αὐτοκεφαλίας Τόμου ταῖς ἐν Οὐκρανία σχισματικαῖς „Ἐκκλησίαις”, παρὰ τὴν θέλησιν μάλιστα τῆς κανονικῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνολικῶς, ἐν ὀνόματι δὲ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκκλησιαστικῆς μητρότητος ὡς καινοφανοῦς κανονικῆς παραμέτρου. Ταῦτοχρόνως ἀναφέρεται, ὅτι παρόμοιον ἐγχείρημα προγραμματίζεται καὶ διὰ τὴν σχισματικὴν „Μακεδονικὴν

Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν", ἥτις ἀντικανονικῶς καὶ
 παρανόμως ἐσφετερίσθη τὰς ἐπαρχίας τῆς παλαιφάτου
 Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ἐνταχθείσας μὲν, μετὰ τὴν
 διάλυσιν αὐτῆς, εἰς τὸ σῶμα τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτης
 Ἐκκλησίας, παραχωρηθείσας δὲ τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ
 διὰ τοῦ Τόμου τοῦ ἔτους 1922. Ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο,
 τοιοῦτό τι ἤθελε συμβῆ, θὰ ἦτο τοῦτο ἐπαλήθευσις
 τῆς σοφῆς ἑλληνικῆς παροιμίας, καθ' ἣν „ἐνὸς κακοῦ
 δοθέντος, μύρια κακὰ ἔπονται", ὡς καὶ ἐπιβεβαίωσις
 τῆς διηνεκοῦς ἐπικαιρότητος τῆς διδαχῆς αὐτοῦ τούτου
 τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅτι ἔστιν ὅτε τὸ ἐκβεβλημένον
 ἀκάθαρτον πνεῦμα „παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ
 ἕτερα πνεύματα, πονηρότερα ἑαυτοῦ", ὁμοῦ μετ' αὐτῶν
 εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ „κατοικεῖ ἐκεῖ"
 ἐὰν τὸν προηγούμενον „οἶκον" αὐτοῦ εὕρῃ „σκολάζοντα,
 σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον" (Ματθ. 12, 43 - 45,
 πρβλ. Λουκ. 11, 24 - 26). Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐπιθυμεῖ βεβαίως
 τὰ παρατιθέμενα ἐπακόλουθα, ἀφοῦ „γίνεται τὰ ἔσχατα
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων" (Ματθ. 12, 45·
 πρβλ. Λουκ. 11, 26). Ἀποποιούμεθα δηλαδὴ τὴν ἀποφράδα
 προοπτικὴν, ὅπως μεθ' ἑνὸς κακοῦ ἢ μᾶλλον ἑνὸς ἀκάθαρτον
 πνεῦμα, τὸ κακὸν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἤδη ὑπαρχόντων
 σχισμάτων, ἐπακολουθήσωσιν ἄλλα κακὰ καὶ ἄλλα
 πονηρὰ δαιμόνια, τούτέστιν νέον τι σχίσμα, βαθύτερον
 καὶ πλέον δυσθεράπευτον, ἢ καὶ σχίσματα. Διὸ ἔτι καὶ
 ἔτι ἐκδυσωποῦμεν καὶ καθικετεύομεν τὴν Ὑμετέραν

ἀγιωσύνην καὶ ἀγάπην: πρὶν ἢ ἐφάπαξ κόψαι, τρὶς μετρήσατε!

Τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν σταύρωσιν τῆς καθ' Ἑμᾶς Ἀγιωτάτης πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας προσκυνοῦντες, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς δεόμεθα τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Κυρίου ἡμῶν, τῆς Κεφαλῆς καὶ τοῦ Νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Τελειωτοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν, τοῦ Ἐπισκόπου τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Πρώτου καὶ τοῦ Ἐσχάτου, τῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ Τέλους τῶν πάντων, τοῦ Ἄλφα καὶ τοῦ Ὠμέγα, χαρίσασθαι ρώμην τῇ Μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ μὴ ὑποκύψαι πίεςεσι καὶ τὴν ἄνωθεν σοφίαν εἰς τὸ διαμεῖναι αὐτὴν ἀεὶ καὶ ἔσαεὶ πιστὴν πρὸς ἑαυτήν, πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ διακονίαν αὐτῆς. Ὁ σκοπὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀντιχρίστου ἐμφορουμένων δυνάμεων τοῦ κόσμου καὶ αἰῶνος τούτου εἶναι ἡ διάλυσις τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ἔργου τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐνῶ ὁ σκοπὸς πάντων ἡμῶν, τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναξίων συλλειτουργῶν τοῦ μόνου Ἀρχιερέως καὶ Ποιμενάρχου αὐτῆς, Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, εἶναι ἡ διακονία πρὸς τὴν θεανθρωπίνην καὶ ἀγιοπνευματικὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς ἐνότητος αὐτῆς, δεδομένης καὶ διατεταγμένης ἡμῖν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι σήμερον ὁ μόνος Θεσμός, ὅστις περισώζει καὶ περιφρουρεῖ ἐπίσης τὴν ἐνότητα ὅλων τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, ἐσφραγισμένην διὰ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων καὶ νεομαρτύρων. Συσταυρουμένη τῷ Χριστῷ, αὕτη

άνίσταται ἐκάστοτε καὶ ἅμα συνανίστησι τὸν κόσμον.
Αὕτη εἶναι ἡ ἐλπίς καὶ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ περιπτυσσόμενοι
ἀδελφικῶς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, διατελοῦμεν

Ὑμέτερος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς

+ ὁ Πεκίου, Βελιγραδίου καὶ Καρλοβικίου

Εἰρηναῖος

 (Εἰρηναῖος),

πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδοξου Ἐκκλησίας